

Gül Annemin Masalları

Kitaba Dair

18 Ekim 1958 sabahı ikiz kardeşimle birlikte dünyaya merhaba dedik. Dört kız kardeşiz. Çok kardeşli olmanın, sokakta oynamanın, hafta sonları ailecek pikniğe gitmenin keyfini yaşayan bir çocukluk geçirdik. Müzik edebiyat, resmi seven bir aileye sahip olmak beni sanata yaklaştıran en önemli öğelerdi. Babam bizleri kemanla uyuturdu. Annem soğuk kış günlerinde bizi etrafına toplar kitap okurdu. “Acaba bir gün ben de yazabilir miyim” diye hayal kurardım. Bunun için çok okumam gerekiyormuş. Ben yine de kendi kendime yazıyor ve arkadaşlarıma yazdıklarımı okuyordum. Bir gün yazıp resimlediğim romanımı bir gazetenin çocuk sayfasına gönderdim. Bir hafta sonra yanıt geldi. Zarfı açtığımdaki heyecan ve mutluluğum hiç aklımdan çıkmaz. “Sevgili küçüğüm” diye başlıyordu mektup ve zarfın üstünde adım yazıyordu. Ortaokul lise derken hayalim gerçekleşti ve Güzel Sanatlar Fakültesi Tiyatro Bölümünü kazandım. Şimdi Devlet Tiyatrosunda dekor ve kostüm tasarlıyorum. Ama okumayı ve yazmayı hiç bırakmadım.

Anneannem annesinden duyduğu masalları anneme anlatırmış. Annem de bizlere anlatmaya başladı. Annem anlatırken o masalların mutlaka bir karakteri ben olurum. Çok hayal kurar, gece yatağında yeni masallar düşlerdim. Ama kardeşlerim uyanacak diye ışığı açamaz hayallerimi kâğıda dökemezdim.” Neyse sabah yazarım” der uykuya dalardım. Sabah hayal ettiğim birçok şey aklımdan uçup gitmiş olurdu.

Büyüyüp ben de bir anne olunca, anneme “O masalları bana yeniden anlatır mısın?” diye sordum. Annem günlerce oturup masalları tek tek bir deftere yazdı. Ben de derleyip yayınevine götürdüm. Böylece çocukluktan kalan bir düşünüm gerçek oldu. Çok yıllar öncesinden gelen bu masalları şimdi sizler okuyacaksınız.

Bu kitap annemle ortak yapıtımız. Bir anneanne düşünün 78 yaşında ilk kitabını kucaklamanın ve masalları sizlerle paylaşmanın mutluluğunu yaşıyor.

Sevgili küçüklerim lütfen hayal kurun ve hayallerinizin peşinden gidin. İnanın bir gün hayalleriniz gerçek olacak, tıpkı benimki gibi... İyi okumalar.

Buket Başaran AKKAYA

9 Eylül 1938 de Ermenek’te dünyaya gelmişim. Kırır kırır yerinde duramayan bir çocukmuşum. Anımsıyorum, evimiz tek katlıydı. Bahçemizde çeşit çeşit meyve ağaçları vardı.

O zamanlar ne radyo ne de televizyon vardı evimizde. Tek eğlencemiz bahçede yaşitlarımızla saklambaç, körebe oynamaktı. Ya da akşam olup da yatma vakti geldiğinde büyüklerimizden dinlediğimiz masallar... Annem öyle güzel masal anlatırdı ki dört gözle beklerdik yatma vaktini. Defalarca dinlesek de sanki ilk kez anlatıyormuş gibi heyecanlanırdık dinlerken.

Bir gün “anneciğim nasıl bu kadar masalı aklında tutabiliyorsun” diye sordum. O da bana “ben de bir zamanlar çocuktum bu anlattığım masalları annem de bana anlatırdı” diye yanıtladı. Doğrusu annemin bir zamanlar benim gibi çocuk olduğunu hiç düşünmemiştim. O gün kendime bir söz verdim. Ben de büyüyüp anne olunca bu masalları çocuklarıma anlatacağım diye...

Kendime verdiğim sözü tuttum. Önce çocuklarıma anlattım masallarımı, sonra da torunlarıma...

Onlar da çok sevdiler. Sora bir gün bunları yazmaya karar verdim. Başka çocuklar da okusun diye.

Bu gün 78 yaşındayım ve bu kitap benim tüm çocuk kalplere armağanım olsun istedim. Umarım siz de seversiniz...

Gülter YALMAN

Radyonun ajanslar dışında açılmadığı, televizyonun henüz ülkemizde olmadığı dönemlere rastlar çocukluğum. O zamanlarda apartman yoktur çok fazla, kaloriferli evde... Çok kardeşli olmanın mutluluğu kalabalık aile içinde büyümenin saadeti yaşanır. Her evde mutlaka anne baba dışında bir de ailenin büyüğü yaşar anneanne, dede babaanne büyükbaba gibi...

Akşam olunca komşular birbirlerine ziyarete giderler. Gündüzden anneler çocuklarıyla komşuya

haber salar.

“Bir maniniz yoksa akşam annemgiller size oturmaya gelecekler”

“Buyursunlar evladım” diye karşılık verir komşu teyze, çocuğun yanağını sıvazlayıp cebine nane şekeri koyarken.

Akşam tüm aile toplanır. Sofraya temiz ve düzenli oturmak önemlidir. Anne mutfakta son hazırlıkları yaparken çocuklar sofranın kurulmasına yardım ederler. Yemeğe büyük başlamadan başlanmaz. “Su küçüğün sofraya büyüğün” derler. Değimler atasözleri çok kullanılır o günlerde. Yemekten sonra evin büyükleri köşelerine çekilip kahvelerini yudumlarken devlet meseleleri tartışılır. Anne mutfığı toparlayıp salona geçinceye kadar çocuklar bir çırpıda ödevlerini yaparlar. Ama yatmadan önce mutlaka anneanne ya da babaanne torunlarını toplayıp bir masal anlatır. Sonra da dişler fırçalanır, pijamalar giyilir, iyi geceler dilenip yatılır.

Bu ritüel pek değişmez. Renkli, resimli kitaplar yok denecek kadar azdır. Her şey hayal gücüne dayalıdır. Ailenin büyüğü bağdaş kurup köşesine yerleşir. Bu masal saatinin geldiğini müjdelir. Torunlar etrafında dizilirler. “Bir varmış bir yokmuş” la başlayan masallar çeşitli tekerlemeler eşliğinde soğuk kış gecelerinin olmazsa olmazıdır.

Anlatıcı bütün hünerini serer ortaya. Bir masal defalarca dinlenebilir. Çocuklar her seferinde sanki yeni dinliyormuş gibidirler. Çoğu zaman bu masallara düşlerde yolculuk yapılır. Masal kahramanının yerine koyar çocuk kendini. Bir gün Pamuk Prenses olur, bir gün Kibritçi Kız. Bir gün kurbağa prens... Cadı ya da kötü kalpli kraliçe o gün mutlaka kırıldığı bir arkadaşıma benzetilir. Farklı yüzyıllardan, değişik coğrafyalardan, farklı dilden, gelenek ve göreneklerden, harmanlanmıştır. Her söylencelerin yaşama dair bir mesajı vardır ve kuşaklar boyu anlatılagelmiştir. Anlatım genelde anonimdir. Zaman belirsizdir. Olağanüstü olaylar ve olağanüstü kahramanlarla kurgulanan bu masallar düşündürülen, düşündürürken düş kurduran, eğlendiren, güldüren, gerçek yaşamda olmayan kahramanlarla tanış olan çocukların düş dünyalarını renklendirir. Eğitici ve öğreticidir. Çocuğun masal kahramanlarıyla arasında duygudaşlık kurmasını sağlar. İnsanlık tarihi boyunca yalancılığın, hırsızlığın, bencilliğin, kötülüğün yenildiğini dürüstlüğün, yardımseverliğin, iyiliğin kazandığını dinleyerek mutlu ve umutlu olurlar.

Hayatımıza giren bize kolaylık kazandırmanın yanında yalnızlaştıran teknolojinin etkisiyle de bu günlerde çocukların ne yazık ki tam anlamıyla çocukluğunu yaşayamadığını düşünüyorum. Birer yarış atı haline gelen çocuklarımızın annelerinin, büyük annelerinin ve onların annelerinin dinledikleri masalları annemden duyduklarımın harmanlayıp resimledim. Resimlerken masalların otantik yapısını korumaya çalıştım. Hayal kurmayı okura bıraktım.

Bu kitap bir büyükannenin torunlarına armağanıdır. “Gül Annemim Masalları” nı okuduğunuzda çevrenizdeki haksızlıklara karşı direnciniz artacak, sevgiye olan inancınız çoğalacaktır.

Buket Başaran AKKAYA’2015

DEĞERLENDİRMELER

Masal eğitir,
Masal güldürür,
Masal olmazı oldurur,
Masal insan hayalinin sınırsızlığının kanıtıdır.

Masallarla büyürüz, en olmazlara bile inandığımız çağlarımızda. Masallar hayalimizin sınırlarını zorlar: Öpünce prenses kurbağa prene dönüşür. Bir cin çıkar her şeyi yerli yerine koyuverir. Aynalar, hayvanlar dillenir, kuyular fısıldar. Ölen, yeniden dirilir masalarda. İmkansızlar imkanı, mümkünsüzler mümkün olur. Masallar, hayal kapılarımızı sınırsız ve engelsiz şekilde açarken, bize kuralları ve yasaları çok önceden belirlenmiş bildik, sıkıcı ve boğucu hayatlarımızda nefes almamızı, kendimizi toparlamamızı sağlar.

Çocuklar büyüklerinin anlattıkları masallarla kendilerini bekleyen hayata bilmeden ama güle

oynaya hazırlanırlar. Masallar, kuru öğütlerden, beylik sözlerden çok daha etkilidir bu yüzden. Doğru anlatılmış masalların terapik, sağaltıcı etkileri vardır. Çocuklukta hatta yetişkinlikte bile rol modeller sunarak karakterin gelişimine katkısı olur.

Yazar Buket Akkaya, annesi Gülter Yalman'ın anlattığı masallar derlediği 'Gül Annemin Masalları' isimli eserinde de Peri padişahı, sihirli bir dokunuşla yetmişlik kocakarıyı gencecik dünyalar güzeli bir kız yapıverir. Ölüm ve ihtiyarlık karşısında hep çaresiz olan insana ne güzel gelir böyle bir anlatım bilemezsiniz.

Takı Takı fare, masalında annesinin evde yalnız bıraktığı kızın, evi soymaya gelen hırsızın zekasını kullanarak yakalatması işlenir. Kötü niyetli insanlardan korkmamayı ama onlara karşı temkini bırakmadan mücadele etme rol modelinin işlendiği bu masal, çocuklara cesaret aşıladığı gibi aklını yerinde ve zamanın da kullanmasını da öğütler.

Kitabın üçüncü masalı Sihirli Prens'te: "Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde... Cinler cirit oynarken eski hamam içinde... Bir serçe kanadını kırk katıra yükledim. Ne az gittim ne uz gittim kaf dağına ilettim. Bir nefeste erittim o dağların karını. Dikilmedik ağacın orda yedim narını. Eğrilmedik iplikle ne çuhalar dokudum. Bir sinek bir kartalı sallayıp vurdu yere. Yalan değil gerçektir yer yarıldı birden bire... Kerpiç koydum kazana, poyraz ile kaynattım 'nedir' diye sorana bu masalı anlattım" diyerek mükemmel bir masal girişi yapılmıştır.

Tüm masalların olmazsa olmazı olan bu tür girişler, dinleyiciyi masala hazırladı gibi, ilgi uyandırır ve biraz sonra 'gerçek ötesi dünyanın' büyülu kapısını aralar.

Kitaptaki diğer masalar 'Kuşun Ayağına Diken Batmış' ve 'Peçeli' de aynı masal tadını bize hissettiriyor. Açtığı kapıdan girdiğimizde kendimiz başka bir alemde bulurken, modern dünyanın hırgüründen uzaklaşarak ferahlatan bir nefes aldığımızı hissediyoruz.

Çocukların ilgiyle okuyacaklarını düşündüğüm bu masal kitabının yazılış hikayesi de masal tadında: Yazar Buket Akkaya, annesinin (Gülter Yalman'ın) anlattığı masalları derleyerek ölümsüzleştirmiştir. Dilden dile aktarılan masallar binlerce yıldır insanın vazgeçemediği kültürlerden biridir. Çünkü her masal yeni anlatıcılarıyla hep yeniden yazılmış gibi gelir. Masal kültüründen gittikçe uzaklaştığımız bir modern hayatta; masal anlatmanın ve dinlemenin değeri sonsuzdur. Bugün masal CD'leri çocuklara dinletilmektedir. Dijital bir sestene gelen bu masalların içeriğinden/kalitesinden şüphelenilmesinin bile; bir çocuğun anne-babası yada bir büyüğünden dinlediği masalın yerini alabileceğine hiçbir zaman inanmam. Sesin, aracısız şekilde çocuğa ulaşmasının önemi büyüktür. Belki de masal değil de onu anlatanın sesidir asıl büyü; kim bilebilir?

Masallar bitmez, insan yaşadıkça...

M. Ümit Görgülü
Psikolojik Dan./ Pedagog

Buket Akkaya bu eserinde annesinin anlattığı masalları derleyip resimlemiş. Gül anne zamanı belirsiz masallarında sizleri, olağanüstü olaylarla düşündürecek, kızdıracak, düş kurduracak ve eğlendirecek. Gerçek yaşantımızda olmayan kahramanlarla tanıştıracak.

Yüzyıllardır dilden dile dolaşan tekerlemelerle tanışacaksınız.

İnsanlık tarihi boyunca yalancılığın, hırsızlığın, bencilliğin, kötülüğün yenildiğini dürüstlüğün, yardımseverliğin, iyiliğin kazandığını okuyarak mutlu ve umutlu olacaksınız.

Kitabı bitirdiğiniz zaman çevrenizdeki haksızlıklara karşı direnciniz artacak, sevgiye olan inancınız çoğalacak.

Nevzat Süer Sezgin